

ETICĂ PROFESIONALĂ ȘI PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Proprietatea intelectuală: instrumente de proprietate intelectuală. Definiții și clasificări
Proprietatea industrială

Conf. univ. dr. BANU GEANINA SILVIANA
geanina.banu@prof.utm.ro

Proprietatea intelectuală

PI se clasifică în două mari categorii:

Proprietatea intelectuală -
Drepturile de autor (copyright) și
drepturile conexe

-obiectul drepturilor de autor îl
constituie operele de creație
intelectuală din domeniile
științifice, literare și artistice.

Proprietatea industrială

- cuprinde invențiile (brevetele și modelele
de utilitate), mărcile și indicațiile
geografice, desenele/modelele industriale,
indicațiile geografice, proprietatea sui
generis, secretul comercial, topografiile
produselor semiconductoare (TPS)

Proprietatea industrială

Brevetul de invenție

- Reprezintă un **drept legal exclusiv, acordat pentru o invenție, respectiv un proces (procedeu), echipament și/sau produs**, permițând exclusiv deținătorului să comercializeze o invenție care introduce o nouă modalitate de a face o activitate sau care oferă o nouă soluție tehnică pentru o problemă.
- Termenul limitat al protecției conferite de brevet este în general de **20 de ani**, cu condiția plății redevențelor anuale, după care invenția devine *domeniu public*.
- În schimbul protecției conferite de brevet, **inventatorul trebuie să divulge informații științifice și tehnice privind produsul și/sau procesul inventat**, contribuind astfel la stabilirea **stadiului curent al tehnicii** și la **determinarea standardelor**, precum și la **stimularea inovării** dincolo de nivelul curent de dezvoltare.
- Protecția prin brevet înseamnă că invenția **nu poate fi realizată, utilizată, distribuită sau vândută fără consimțământul titularului de brevet**.

Proprietatea industrială

Sursa: [1, 2]

Brevetul de invenție

 Pentru a fi brevetabilă, o invenție trebuie:

- ✓ sa aiba caracter tehnic;
- ✓ sa fie noua;
- ✓ sa se bazeze pe o activitate inventiva, adica să nu rezulte ca fiind evidentă, in raport cu stadiul cunoscut al tehnicii in domeniul respectiv;
- ✓ sa poata fi aplicabila industrial, adica să poata fi utilizata in industrie (inclusiv in agricultura sau in afaceri).

 Pentru a fi brevetabila, o invenție nu trebuie sa aiba ca obiect:

- descoperiri, teorii stiintifice sau metode matematice;
- creatii estetice;
- planuri, principii și metode în exercitarea de activitati mentale, in materie de jocuri sau in domeniut activitatilor economice, precum si programe de calculator;
- prezentati de informatii;
- rase de animale sau soiuri de plante, precum si procedeele esential biologice pentru obținerea plantelor sau animalelor;
- metode de tratament/diagnosticare;
- creatii a căror exploatare comerciala este contrară ordinii publice sau bunelor moravuri.

Proprietatea industrială

Brevetul de invenție

Transmiterea, respectiv valorificarea

Brevetul de invenție permite:

- ✓ **cesionarea invenției brevetate;**
- ✓ **licențierea invenției brevetate, cu menținerea drepturilor asupra brevetului;**
- ✓ **prezentarea invenției unor potențiali parteneri, pentru a iniția o afacere bazată pe invenția respectivă.**

Valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală asupra unei invenții este posibilă din momentul înregistrării cererii de brevet, înaintea obținerii brevetului de invenție!

Proprietatea industrială

Modelul de utilitate

Reprezintă un instrument adjuvant al sistemului de brevete de invenție, în sensul că impune criterii de noutate mai puțin stricte decât în cazul brevetului, fiind de regulă acordat pentru inovații *incrementale* de mică anvergură, pentru o perioadă mai scurtă de protecție, respectiv până la zece ani, presupunând costuri semnificativ mai reduse decât cele ale brevetului.

Se mai numește și “brevet minor”, fiind specific doar anumitor sisteme naționale de proprietate intelectuală, inclusiv în România.

Protejează orice invenție tehnică, cu condiția să fie nouă, să depășească nivelul simplei îndemânări profesionale și să fie susceptibilă de aplicare industrială

Proprietatea industrială

Modelul de utilitate

Modelul de utilitate se referă la:

- forma tridimensională (produse, scule, aparate) sau la forma, construcția unui articol;
- un produs (dispozitiv, sculă, unealtă, mecanism/alt obiect, părți ale acestuia) sau configurația/construcția unui articol sau aranjament ale părților acestuia;

Invențiile tehnice din domeniile: mecanic, electric, mecanică fină (mai ales instrumentele de precizie și optice și construcția de motoare) pot fi protejate ca și modele de utilitate.

Proprietatea industrială

Modelul de utilitate

Protejarea invențiilor prin înregistrare ca modele de utilitate prezintă mai multe avantaje, respectiv:

- ✓ durată foarte redusă (max. 1 an) pentru obținerea protecției comparativ cu 4-5 ani la brevete;
- ✓ costuri semnificativ mai mici pentru obținerea protecției și pentru obținerea în vigoare;
- ✓ durată de protecție mai mică (max. 10 ani) și în etape, în funcție de interesele comerciale ale titularului;
- ✓ drepturile conferite titularului de model de utilitate înregistrat sunt aceleași ca la brevet;
- ✓ completează, eficient, protecția prin brevet a produselor și dezvoltărilor ulterioare ale acestora.

Proprietatea industrială

Modelul de utilitate

Transmiterea, respectiv valorificarea similar brevetului de invenție

În ceea ce privește beneficiile, similar brevetului de invenție, prin înregistrarea modelului de utilitate, în calitate de titular al protecției, se dobândește dreptul exclusiv de exploatare pe toată durata de protecție și dreptul de a interzice efectuarea următoarelor acte:

- fabricarea,
- folosirea,
- oferirea spre vânzare,
- vânzarea sau importul în vederea folosirii, oferirii spre vânzare ori vânzării produsului obiect al invenției, fără autorizarea titularului.

Proprietatea industrială

Marca înregistrată

Reprezintă un semn sau un simbol distinctiv, inclusiv, dar fără limitare la, cuvinte și cifre, sau combinația acestora, protejând modul de identificare a unui producător, respectiv proveniența unui bun, serviciu sau a altei surse de reputație, fiind una dintre cele mai vechi forme de individualizare, respectiv marcare, a lucrărilor artistice sau a produselor cu o anumită funcție practică.

O marcă poate fi deci orice combinație de cuvinte, litere, numere sau desene, imagini, simboluri sau chiar sunete muzicale (marca sonoră) sau arome (mărci olfactive).

Deși perioadele de protejare variază de la un sistem la altul, mărcile pot fi reînnoite pe termen nedefinit, prin plata taxelor aferente protecției.

Proprietatea industrială

Marca înregistrată

Clasificarea mărcilor se realizează după modul de reprezentare grafică și după specificul solicitanților:

I. După modul de reprezentare grafică, mărcile pot fi:

- **Marca verbală** - o denumire, un slogan, scrise cu caractere standard;
- **Marca figurativă** - un element grafic care nu conține litere sau cifre;
- **Marca sonoră** - un semn distinctiv sub forma unei reprezentări sonore (sunete sau scurte pasaj muzicale) care să poată fi reprezentată grafic;
- **Marca olfactivă;**
- **Marca combinată** - o denumire scrisă cu o grafică deosebită și/sau în culori sau o denumire însoțită de un element grafic;
- **Marca tridimensională** - marca constituită din forma produsului sau a ambalajului sau orice alt semn specific tridimensional care permite identificarea unui produs sau serviciu.

Proprietatea industrială

Marca înregistrată

Clasificarea mărcilor se realizează după modul de reprezentare grafică și după specificul solicitanților (continuare):

II. După specificul solicitanților, mărcile pot fi:

- **Marca individuală** - marca a cărei solicitant/i este/sunt persoana/e juridică/e sau/și fizică/e;
- **Marca colectivă** - marca destinată a servi la deosebirea produselor sau a serviciilor membrilor unei asociații de produse sau serviciile aparținând altor persoane. Înregistrarea mărcii colective este condiționată de existența și depunerea unui regulament în care să se indice persoanele și condițiile în care acestea sunt îndreptățite la utilizarea mărcii;
- **Marca de certificare** - marca a cărei solicitant este o persoană juridică legal abilitată să exercite exclusiv controlul produselor și serviciilor în ceea ce privește calitatea, materialul, modul de fabricație.

Proprietatea industrială

Marca înregistrată

O marcă furnizează protecție titularului asigurându-i dreptul exclusiv de a o utiliza pentru desemnarea unor produse și servicii, sau pentru a autoriza un terț să o utilizeze în schimbul unei plăți.

Protecția drepturilor asupra mărcilor este garantată de tribunale care, în majoritatea sistemelor juridice, dețin autoritatea de a împiedica încălcarea dreptului asupra mărcii.

Protecția mărcilor contribuie la diminuarea concurenței neloiale, de exemplu contrafacerea care ar utiliza semne distinctive identice sau asemănătoare pentru comercializarea produselor sau serviciilor diferite sau de calitate inferioară.

Marcile înregistrate la OSIM nu sunt protejate decăt pe teritoriul României.

Proprietatea industrială

 Marca înregistrată

 Transmiterea, respectiv valorificarea

Drepturile marcii se pot transmite oricand in cursul duratei de protectie a marcii prin:

- Cesiune,
- Licență exclusivă sau neexclusivă;
- Succesiune legală sau testamentară.

Licentele de marca pot fi acordate impreuna cu sau separat de licentele de brevet si know-how.

Bibliografie

- [1] Geanina Banu, *Etică profesională și Proprietate intelectuală*, Suport de curs. Editura Universității Titu Maiorescu, 2022.
- [2] LEGE nr. 64 din 11 octombrie 1991 (**republicată**) privind brevetele de invenție